

13.11.2023

5-А

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Як народжувалась історична наука.

Мета уроку: проаналізувати процес становлення історії як науки та описати історичні дослідження на донауковому етапі; розвивати ключові компетентності: спілкування державною мовою; інформаційно-цифрова компетентність; уміння вчитися впродовж життя; соціальна та громадянська компетентності; розвивати історичну компетентність (хронологічну, просторову, інформаційну, логічну, аксіологічну); виховувати толерантність й повагу до різних поглядів, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей.

Актуалізація опорних знань

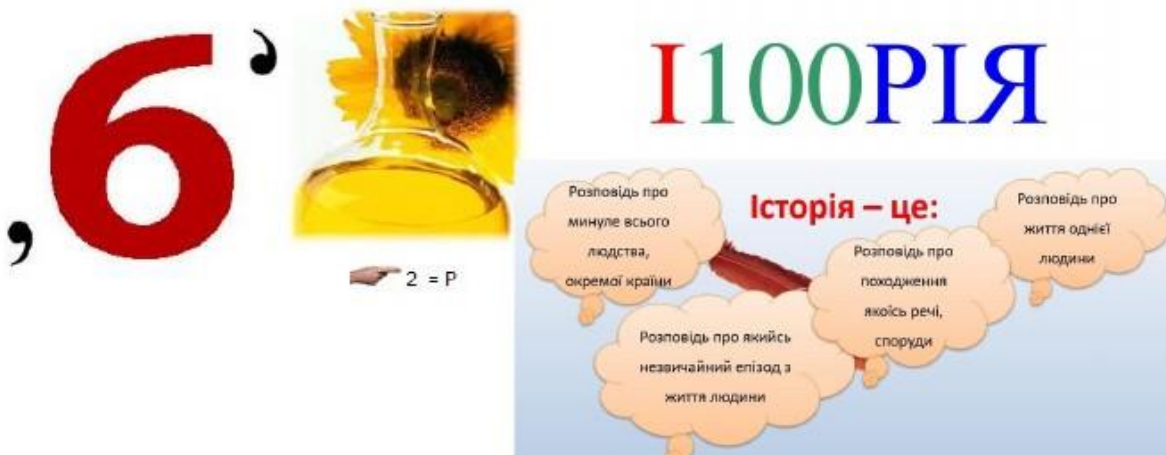
Бесіда

- Що вивчає наука...?
- Хто її досліджує...?
- З якою метою досліджують...?
- За допомогою чого досліджують...?

Мотивація навчальної діяльності

Міркуємо!

Розгадайте ребус і за допомогою закодованого слова завершіть складання запитань. Пригадайте, що вам відомо про значення закодованого слова.

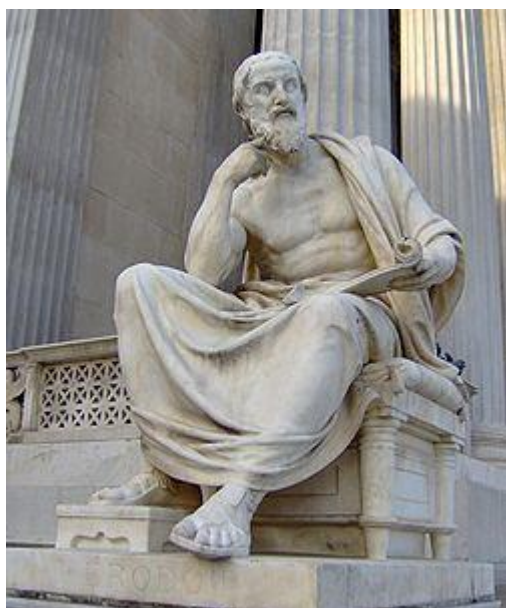

Вивчення нового матеріалу

З давніх-давен люди прагнули описати історію, переповісти й передати нащадкам важливі події, життя видатних людей, досвід своїх предків і сучасників. Із плином часу обсяг історичних знань дедалі збільшувався. Розширювалося коло історичних джерел, за допомогою яких дослідники відтворювали минуле. А, оскільки людство постійно розвивалося, то й історична наука також невпинно розвивалася. У розвитку історичної науки вчені виокремлюють два етапи: донауковий і науковий. Що ж у них особливого?

Робота зі схемою

Уважно розгляньте схему «Періодизація розвитку історичної науки». Визначте, що спільного, а що — відмінного між історичними дослідженнями донаукового і наукового періодів розвитку історії як науки

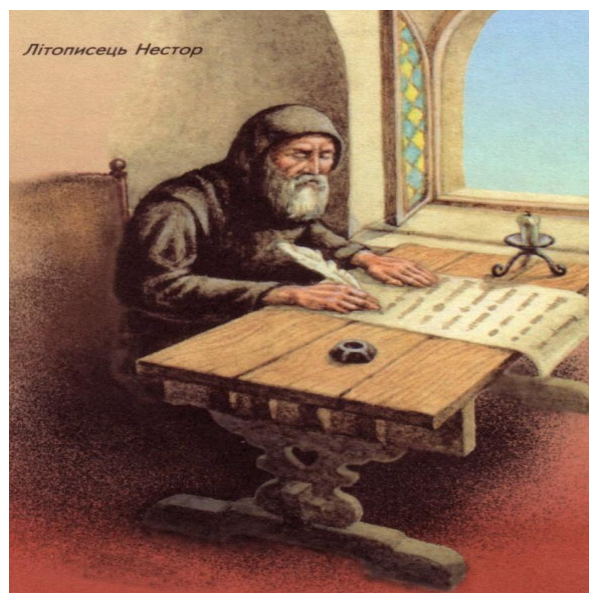
Достеменно не відомо, коли саме було започатковано розвиток історичної науки. Сучасні історики переконані, що великий внесок у започаткування наукових історичних досліджень зробили стародавні греки й римляни.

«Батьком історії» вважають грека **Геродота**, який жив у V ст. до н. е. Створюючи свою історичну працю, Геродот багато подорожував, описував події на основі власних спостережень, свідчень багатьох людей. Достовірність його праці «Історії» підтверджують дані археології та мовознавчі дослідження тих регіонів, про які писав «батько історії».

Хвилинка відпочинку (руханка)

<https://youtu.be/foFUavVgKg4?si=-T7KDsWBtUHewBc4>

Збиранню згадок про давні часи та збереженню історичної пам'яті велику увагу приділяли за княжої доби — часів Русі-України і Королівства Руського (IX—XIV ст.). Історичні твори того часу називаються літописами. Літописці ретельно збирали й досліджували всі доступні джерела: твори своїх попередників-літописців, зарубіжні хроніки, Святе Письмо, життя святих, усні перекази та легенди, власні спостереження. Саме тому літописи є дуже цінним джерелом для вивчення історії тих часів. Цінним є те, що автори літописів уміщували в тексти історичні документи, що не дійшли до нашого часу. Про важливі події історії козацької України (XVI—XVIII ст.) оповідають козацькі літописи. Найвідомішими з козацьких літописів є «Літопис Самовидця», Літопис Григорія Граб'янки та Літопис Самійла Величка.

Робота з термінами

Літописи (від слів «у літо») — оповіді, у більшості з яких події викладено в хронологічній послідовності за роками.

Діємо практично

Прочитайте уривок із «Повісті минулих літ» і дайте ї відповіді на запитання:

1. Про яку подію йдеться в тексті?
2. Що можна дізнатися про народи, що населяли нинішню Київщину?
3. Про які заняття давніх жителів українських земель повідомляється?
4. Поясніть, за допомогою яких історичних джерел можна підтвердити достовірність опису Нестора.

Коли ж поляни жили осібно і володіли родами своїми, — бо й до сих братів існували поляни і жили кожен із родом своїм у своїх місцях, володіючи кожен родом своїм, — то було [між них] три брати: одному ім'я Кий, а другому — Щек, а третьому — Хорив і сестра їх — Либідь. І сидів Кий на горі, де нині узвіз Борич, а Щек сидів на горі, яка нині зветься Щековицею, а Хорив — на третій горі, од чого й прозвалася вона Хоривицею. Зробили вони городок [і] на честь брата їх найстаршого назвали його Києвом, і був довкола города ліс і бір великий, і ловили вони [тут] звірину. Були ж вони мужами мудрими й тямущими і називалися полянами.

Мислю творчо

Розгляньте ілюстрацію і поясніть, у чому полягає цінність Літопису Самійла Величка як історичного джерела.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Бесіда

- Які етапи розвитку історичної науки виокремлюють?
- Кого вважають першими істориками на українських землях?
- Якими якостями має володіти дослідник/дослідниця історії?
- Які особливості літописів як історичних творів

Перегляньте відео: <https://youtu.be/z5f68y1RVPc?si=SC60HFWYGGJ6D6oJX>

Домашнє завдання:

- Прочитайте §15.
- Письмово дайте відповідь на питання «Хто такі літописці та яка їхня роль в історичних описах українських земель» (10 речень).

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!

